

ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ В СИСТЕМІ “СІМ’Я-ШКОЛА”

Наталія МОСКАЛЕНКО

Дніпропетровський державний інститут фізичної культури і спорту

Постановка проблеми. Організація життя сім’ї, її педагогічний потенціал, досвід, інтереси і захоплення визначають і характер впливу на дитину.

На жаль, в останні роки в значній мірі порушились традиційні зв’язки сім’ї і школи, тому є необхідність у пошуку шляхів інноваційних перетворень, реформування змісту та умов взаємодії сім’ї і школи з метою формування методики сімейного фізичного виховання.

Робота виконується у відповідності до плану науково-дослідної роботи Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту, Зведеного плану науково-дослідної роботи у сфері фізичної культури і спорту на 2001–2005 рр. за темою “Науково-методичні підходи до побудови системи фізичного виховання дітей шкільного віку”, № державної реєстрації 0101U001887.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Як зазначає Овчаренко Т.Г. [4] вплив сім’ї на розвиток дітей визначається дією багатьох факторів.

1. Соціально-економічні, які залежать від добробуту сім’ї, зайнятостю батьків на роботі, розміром зарплати.
2. Техніко-гігієнічні, які визначаються умовами проживання, особливостями способу життя сім’ї.
3. Демократичні, які залежать від складу і структури сім’ї.

Слід враховувати також, що в нових соціально-економічних умовах вплив сім’ї дуже важко програмуваний, оскільки, як і суспільство в цілому, переживає дуже серйозні зміни. Сучасна сім’я дуже суттєво відрізняється від сім’ї минулих часів не тільки іншою економічною функцією, але і новим змістом емоційно-психологічних функцій, що проявляються в значно більшій прихильності батьків і дітей один до одного.

Сучасні сім’ї дуже різні, відрізняються системою поглядів на виховання дитини, в тому числі на роль фізичної культури і її значення для покращення здоров’я [2].

Поняття “сім’я і здоров’я” взаємопов’язані тому, що стан здоров’я членів сім’ї впливає на функціонування, організацію і відносини всередині сім’ї, а звідси і на якість її життя [3].

Усвідомлене відношення сім’ї до проблем оздоровлення дітей засобами фізичного виховання залежить від взаємодії сім’ї і школи з цього питання.

Як зазначає Дубогай О.Д. [1] акцент в охороні здоров’я зміщується у бік активної участі в ньому дітей за рахунок підвищення у них рівня знань та формування здорового способу життя. Більшість батьків усвідомлюють необхідність отримання педагогічних і “фізкультурних” знань для допомоги учням, що відчувають необхідність в конкретних рекомендаціях, які повинна забезпечити школа.

Тому, метою нашого дослідження є розробка шляхів вдосконалення взаємодії сім’ї і школи в фізичному вихованні учнів молодшого шкільного віку.

Результати дослідження. Для визначення ставлення батьків до фізичної культури і спорту нами було проведено анкетування, в якому прийняли участь 123 особи. Більшість батьків (83,3%) віком від 20 до 40 років, з них 82,8% це жінки, 17,2% – чоловіки. Вищу освіту мають 47,1%, середньо-спеціальну – 42,2%, середню 9,2%.

Дані анкетування батьків дітей молодшого шкільного віку показали, що 51,5% вважають заняття фізичною культурою корисними для здоров'я дітей, 37,8% відзначили, що вони покращують працездатність, 3,1% вважають їх необхідними для самоствердження.

Більшість батьків (88,8%) вказують на те, що заняття фізичною культурою повинні бути обов'язковими.

Треба відзначити, що незначна кількість (25,2%) батьків займаються у вільний час фізичною культурою, разом з дітьми виконують фізичні вправи 39,1%. Значна кількість опитаних (67,9%) знайомі з системою фізкультурно-оздоровчої роботи в школі, 32,1% – ні, 85,4% батьків вважають, що форми фізкультурно-оздоровчої роботи у школі достатні для дітей.

Опитування батьків показало, що вони не мають необхідного рівня знань з організації системи фізичного виховання і її значення для покращення здоров'я і рівня фізичної підготовленості дітей.

На наш погляд, одним із шляхів вдосконалення системи фізкультурно-оздоровчої роботи в школі є залучення батьків до цієї роботи. Опитування свідчить, що 81,9% батьків хотіли б приймати участь у фізкультурно-оздоровчих заходах школи.

Нами були запропоновані наступні форми організації роботи в системі “сім'я – школа”:

- використання зошитів з фізкультури “Спортивна абетка” для учнів 1 класу, “Разом з Фізкультуркіним” для учнів 2 класу, “Подорож у Спортивне місто” для учнів 3 класу, “Фізкультуркін у країні “Спортландія”” для учнів 4 класу, зміст яких передбачає виконання творчих завдань сумісно дітей з батьками;
- відвідування батьками інтегрованих уроків з фізичної культури;

Метою пропонованих уроків визначено формування стійкої потреби до здорового способу життя.

Червоною лінією через усі заняття проходить психологічна підтримка дитини – маленького спортсмена, разом з якою займається фізкультурою та спортом Фізкультуркін (персонаж спортивних ігор, що мешкає у Спортивному місті) і батьки.

Кожна дитина і батьки поступово знаходять своє місце у Спортивній країні, свій спосіб дій щодо загартування, харчування. При цьому здійснюється власне відкриття своїх можливостей, обирається вид спорту, що стає улюбленим на все життя.

Учень займає певну позицію щодо здорового способу життя не “взагалі”, **а свого життя!**

Протягом навчання у початковій школі діти та батьки залучаються до чотирьох довготривалих творчих ігор.

Перший клас. “Абетка здоров'я”. Думки дитини: “Це – моя “Абетка здоров'я”. “Вона про мене””. Думки батьків: “Це – “Абетка здоров'я” для нашої дитини. Ми будемо складати її разом”.

Другий клас. “Разом з Фізкультуркіним” Разом з Фізкультуркіним будемо Спортивне місто. Ми теж можемо бути його мешканцями.

Третій клас. “Спортивна країна”. Разом з Фізкультуркіним відправляємося у ФІЗ – куль – ТУР.

Четвертий клас. Спортивний клуб. Ми вирішили відкрити свій Спортивний клуб!

- індивідуальні консультації батьків учителем фізичної культури, лікарями, психологами школи;
- тематичні батьківські збори з проблеми збереження і зміцнення здоров'я засобами фізичної культури;
- фізкультурно-оздоровчі заходи, спортивні свята, туристичні походи, спортивні змагання.

Висновки

Проведення експерименту показало, що кількість батьків, які стали приймати участь у заходах "сім'я – школа" збільшилось з 18,7% до 86,4%. Аналіз даних анкетування свідчить, що більшість батьків, які приймали участь у формах організації фізкультурної роботи в системі "сім'я – школа" отримали необхідні знання і практичні навички з питання формування здорового способу життя.

Література

1. Дубогай А.Д. Психолого-педагогічні основи формування здорового способу життя школярів початкових класів: Автореф. дис. доктора педагогічних наук – К.: 1991. – 38 С.
2. Данилевич М.В. Співпраця сім'ї та школи у фізичному вихованні учнів середнього шкільного віку: Автореф. дис. канд. наук з фізичного виховання і спорту. – Луцьк – 1999. – 17 с.
3. Ірина Дроздюк. Оцінка стану здоров'я сім'ї – шлях до забезпечення та зміцнення здоров'я населення України // Молода спортивна наука України, вип.. 6, т. I, Львів, – 2002. – с. 233-234.
4. Тетяна Овчаренко. Соціально-психологічні проблеми сімейного виховання дітей // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві. – Луцьк "Media". – 1999. – С. 451-456.

PHYSICAL EDUCATION PECULIARITIES OF PRIMARY SCHOOL CHILDREN IN THE SYSTEM "FAMILY-SCHOOL"

Natalia MOSKALENKO

Dnepropetrovsk State Physical Culture and Sport Institute

Abstract. In this article we present forms and methods of organization of interactive family and school work on problems of physical education and healthy way of life.

Key words: system "family-school", physical education, interactive family.